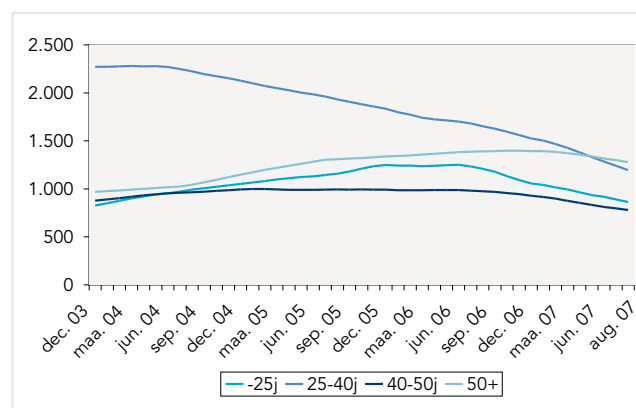

Werk zoekt technicus

De Vlaamse economie draait op volle toeren: de conjunctuur piekt, nooit eerder ontving de VDAB meer vacatures dan vandaag en de werkloosheid is de afgelopen jaren gevoelig gedaald. Toch brengt een periode van hoogconjunctuur ook eigen problemen met zich mee. Vacatures voor een aantal beroepen, de zogenaamde 'knelpuntberoepen', raken slechts moeizaam ingevuld. De vacatureanalyse van 2006 telt 193 knelpuntberoepen. Een centrale conclusie van deze analyse is dat het aantal schoolverlaters uit het technisch secundair onderwijs te beperkt blijft, waardoor werkgevers te weinig geschikte kandidaten vinden voor een aantal technische beroepen. Ondanks inspanningen van de overheid, het onderwijs, de VDAB en partners blijven te weinig jongeren of hun ouders kiezen voor een gedegen technische opleiding. Biedt een technische opleiding dan geen goede toekomstperspectieven? Niets blijkt minder waar te zijn. Tijd dus om de positie op de arbeidsmarkt van werkzoekenden en schoolverlaters met een zuiver technisch diploma van het TSO¹ eens tegen het licht te houden.

Het aantal niet-werkende werkzoekenden is sinds 2001 niet meer zo laag geweest als vandaag. Ook bij technisch geschoolden is de werkloosheid de laatste jaren significant gedaald. Bijgevoegde grafiek illustreert het dalende aantal niet-werkende werkzoekenden met een technisch diploma uit het TSO. Om seizoensschommelingen uit te vlakken wordt gebruik gemaakt van voortschrijdende gemiddelden op basis van de laatste 12 maanden. Op enkele jaren tijd is het aantal niet-werkende werkzoekenden tussen 25 en 40 met een diploma TSO uit een technische richting bijna gehalveerd. Sinds 2006 is ook bij jongeren en veertigers de dalende trend onmiskenbaar. In 2007 kon het groeiende aantal werkloze ouderen ook eindelijk gekeerd worden. Vergelijkt men deze grafiek met de evolutie van de gehele werkloosheid dan stellen we daar dezelfde tendensen vast. De daling is er echter minder groot.

Figuur 1: Evolutie niet-werkende werkzoekenden met zuiver technisch diploma TSO (voortschrijdend gemiddelde)

Bron: VDAB

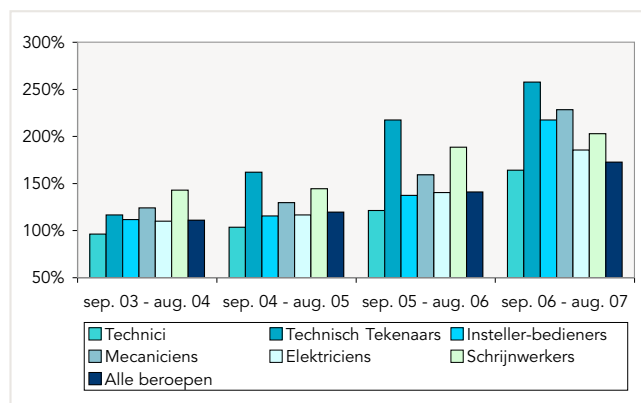
Het aantal werkzoekende technici uit het TSO is gedaald van 6.600 in augustus 2004, over 6.500 en 5.800 in augustus van 2005 en 2006, naar 4.400² niet-werkende werkzoekenden in augustus 2007. Dat lijkt een nog meer dan aanzienlijke arbeidsreserve. Omwille van de toevloed aan schoolverlaters is het werkloosheidscijfer in augustus traditioneel echter het hoogst van heel het jaar. In mei 2007 waren er slechts 3.300 niet-werkende werkzoekenden voor deze groep. Daarnaast is er de continue in- en uitstroom van werklozen zoals deze in Ontcijfert nr. 5 werd besproken: van de 3.300 niet-werkende werkzoekenden in mei 2007 zochten er in juni 2007 nog 2.700 naar een baan. In juli vinden we nog slechts 2.500 leden van deze groep in de werkloosheidsstatistiek terug. Op twee maanden tijd zijn er dus al 800 werkzoekenden uit de werkloosheid verdwenen.

Het aantal niet-werkende werkzoekenden met maximaal een zuiver technisch diploma uit het TSO vertoont een duidelijk dalende tendens. De eerder genoemde te beperkte uitstroom uit het TSO verklaart deze daling slechts gedeeltelijk. Ook de vraag naar technisch geschoolde arbeidskrachten is sterk toegenomen. Het aantal ontvangen vacatures voor beroepen waarvoor vaak werkzoekenden met een technisch diploma uit het TSO worden aangenomen, is in de loop van slechts enkele jaren bijna verdubbeld. Bijgevoegde grafiek illustreert de sterk toegenomen vraag naar technici, technisch tekenaars, insteller-bedieners, mecaniciens, elektriciens en schrijnwerkers. Als basis van de vergelijking werd het gemiddelde aantal ontvangen vacatures per maand voor de periode van september 2002 tot augustus 2003 genomen (=100%).

¹ Met een (zuiver) technisch diploma van het TSO wordt bedoeld: een diploma uit de studiegebieden hout, bouw, auto, grafische technieken (exclusief richtingen gericht op ICT of grafische vormgeving) en mechanica en elektriciteit (exclusief de op hogere studies voorbereidende wetenschappelijke richtingen zoals industriële wetenschappen). Allemaal studierichtingen die jongeren naar een technisch beroep op de arbeidsmarkt toeleiden.

² In deze paragraaf wordt niet langer gebruik gemaakt van voortschrijdende gemiddeldes.

Figuur 2: Evolutie ontvangen vacatures voor technisch geschoolden per beroepsgroep (voortschrijdend gemiddelde)

Bron: VDAB

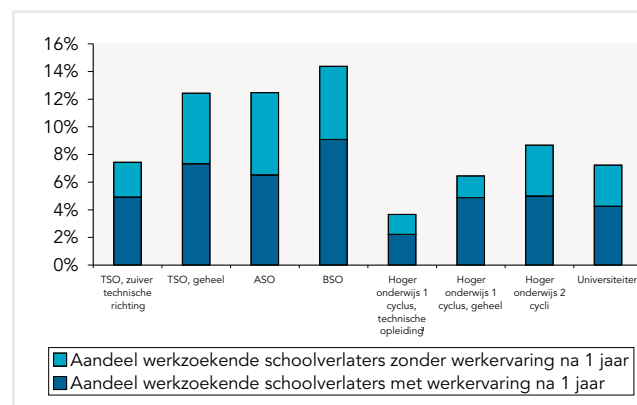
Men moet echter voorzichtig zijn met het verbinden van een bepaald studieniveau of studierichting met een specifiek beroep. Een diploma determineert immers nooit volledig de uiteindelijke beroepskeuze die men maakt. Door de vele en snel op elkaar volgende vernieuwingen op het gebied van techniek, informatisering en automatisering eisen werkgevers steeds vaker dat kandidaten voor een functie als technicus of technisch tekenaar over een diploma van professionele bachelor beschikken. Vacatures voor insteller-bedieners, mecaniciens, elektriciens en schrijnwerkers worden dan weer vaak ingevuld door werkzoekenden met een diploma uit het BSO. Door de groeiende aandacht voor competenties worden vooral oudere, ervaren werkzoekenden soms aangeworven voor een hogere functie dan men op basis van hun diploma zou verwachten. Ongeacht deze relativerende bemerkingen blijven werkzoekenden met een technisch diploma uit het TSO een belangrijke rekruteringsbasis voor deze zes beroepsgroepen.

Zoals uit de grafiek blijkt is het totale aantal door de VDAB ontvangen vacatures eveneens serieus gestegen. Naast de positieve economische conjunctuur heeft het groeiende marktgebied van de VDAB en de verregaande automatisering van de vacaturewerking het aantal door de VDAB ontvangen vacatures fel doen toenemen. Men mag een verdubbeling van het aantal ontvangen vacatures dus niet zonder meer interpreteren als een verdubbeling van de vraag naar arbeidskrachten. Dat de vraag naar de hierboven genoemde zes beroepsgroepen, met uitzondering van de technici, sterker stijgt dan het aantal vacatures voor alle beroepen geeft aan dat de vraag naar technisch geschoolden wel degelijk sterk is gestegen.

Beide evoluties, het dalende werkloosheidscijfer bij technisch geschoolden en het toenemende aantal vacatures voor deze doelgroep, vertalen zich ook in gunstige toekomstperspectieven voor jongeren die met een technisch diploma het secundair verlaten. Deze jongeren hebben doorgaans weinig moeite om een baan te vinden. Van de 3.177 scholieren die in 2005 hun diploma TSO behaalden in een zuiver technische richting en niet verder hebben gestudeerd of hun hogere studies tijdens 2006 hebben opgege-

ven waren slechts 236 (7,4%) personen na één jaar nog niet aan het werk. Slechts 80 schoolverlaters (2,5%) hadden gedurende dat jaar nog geen enkele werkervaring opgedaan. Deze cijfers zijn vergelijkbaar met die van universitair (na één jaar nog 7,2% zonder werk, 3% zonder werkervaring) en zijn significant beter dan die van leerlingen uit het ASO zonder bijkomend diploma (12,5% / 6%) of een populair maar economisch veel minder interessant studiegebied uit het TSO zoals Handel (16,5% / 6,9%). Met het oog op werkzekerheid is een keuze voor een technische opleiding dus zeker geen slechte zaak. Van deze groep schoolverlaters scoren zij die een bijkomend zevende jaar hebben gevolgd het best. Kiest men voor een bijkomende opleiding als professionele bachelor in een technische opleiding³ dan ziet de toekomst er nog rooskleuriger uit: slechts 3,7% van de schoolverlaters uit deze opleidingen is na een jaar nog werkloos, waarvan er maar 1,4% gedurende dat jaar nog geen enkele arbeidservaring heeft opgedaan.

Figuur 3: Werkzoekende schoolverlaters 2005-2006

Bron: VDAB

De boodschap is duidelijk: kiest men voor een zuiver technische richting uit het TSO dan kan men de toekomst met het nodige vertrouwen tegemoet zien. Een herwaardering van het technisch onderwijs zou dus niet alleen een goede zaak zijn voor de Vlaamse economie, ook zij die voor deze studies kiezen zullen er wel bij varen. Nochtans blijven jongeren en hun ouders ervoor terugschrikken om voor een technische opleiding te kiezen, ondanks toegenomen inspanningen van onderwijs, overheid, werkgevers en VDAB om deze studierichtingen te promoten.

Wilt u meer weten over werkzoekenden, vacatures, knelpuntberoepen en schoolverlaters dan kan u altijd bijkomende informatie, studies en handige toepassingen vinden op de website van de VDAB: www.vdab.be/trends/

Meer informatie:
 VDAB, Studiedienst,
 Keizerslaan 11, 1000 Brussel
 Tel. 02 506 15 88
 Gsm 0499 54 16 74
 E-mail: studiedienst@vdab.be
www.vdab.be/trends/ontcijfert/

³ Met technische opleiding bedoelen we de opleidingen bouw, elektriciteit, elektro-mechanica, hout, mechanica of luchtvaart uit het studiegebied industriële wetenschappen en technieken.